

Sygn. akt II CSK 293/06

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 grudnia 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Iwona Koper (przewodniczący)

SSN Gerard Bieniek

SSN Barbara Myszka (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa Przedsiębiorstwa Innowacyjno - Wdrożeniowego
Budownictwa "S." Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
z siedzibą w Z.

przeciwko Miastu Z.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 13 grudnia 2006 r.,

skarg kasacyjnych obu stron

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 7 grudnia 2005 r.,

**oddala obie skargi kasacyjne i znosi wzajemnie koszty
postępowania kasacyjnego.**

Uzasadnienie

Spółka z o.o. pod firmą Przedsiębiorstwo Innowacyjno – Wdrożeniowe Budownictwa „S.” w pozwie z dnia 10 września 2004 r. wносиła o zasądzenie od Gminy Miasta Z. kwoty 1 480 000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 14 grudnia 1999 r. z tytułu kosztów wykonania odcinka sieci wodociągowo-kanalizacyjnej na użytkowanym terenie przeznaczonym pod budownictwo mieszkaniowe.

Wyrokiem z dnia 25 maja 2005 r. Sąd Okręgowy zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 1 480 000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 stycznia 2005 r. do dnia zapłaty, natomiast w pozostałej części powództwo oddalił.

Istotne elementy stanu faktycznego przyjętego za podstawę orzeczenia przedstawiały się następująco.

Powódka wybudowała w Z., na terenie oddanym jej w użytkowanie wieczyste, budynki mieszkalne oraz wykonała na swój koszt instalację wodociągowo-kanalizacyjną, która została odebrana przez pozwaną i przekazana do eksploatacji. Na spotkaniu w dniu 28 lipca 2003 r. strony uzgodniły, że dla wyceny kosztów budowy instalacji powołają biegłego, a wydatki związane z wydaniem opinii poniosą po połowie. W opinii złożonej w październiku 2003 r. inż. A. R. wycenił wartość wykonanych przez powódkę urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych na kwotę 1 580 947,80 zł, a z uwzględnieniem stopnia zużycia – 1 487 463,70 zł. Powołując się na art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. Nr 72, poz. 747 ze zm.; obecnie: jedn. tekst: Dz.U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858 – dalej: „u.z.z.w.”), powódka wezwała pozwaną do zawarcia umowy przenoszącej na nią własność wykonanych urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych za zapłatą kwoty 1 580 947,80 zł, a – wobec bezskutecznego upływu określonego terminu – w dniu 20 lutego 2004 r. wytoczyła powództwo o zobowiązanie pozwanej do złożenia oświadczenia woli o zawarciu odnośnej umowy. Wyrokiem z dnia 13 maja 2004 r. Sąd Okręgowy w Z. oddalił to powództwo, stwierdzając, że powódce nie przysługuje roszczenie o zawarcie umowy dotyczącej przejęcia urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych, a jedynie roszczenie odszkodowawcze

przewidziane w art. 471 k.c. Wyrok, o którym mowa, uprawomocnił się bez zaskarżenia z dniem 21 czerwca 2004 r.

W dniu 6 czerwca 2004 r. strony zawarły porozumienie, w którym obniżyły koszty wykonania urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych do kwoty 1 480 000 zł i zadeklarowały, że polubowne rozliczenie tej kwoty nastąpi na podstawie odrębnej umowy, zawartej po podjęciu uchwały w przedmiocie zabezpieczenia środków finansowych na ten cel w budżecie miasta. Pismem z dnia 15 sierpnia 2004 r. powódka wezwała pozwaną do zapłaty kwoty 1 480 000 zł z odsetkami od dnia 15 grudnia 1999 r. W dniu 28 grudnia 2004 r. Rada Miasta podjęła uchwałę w sprawie budżetu, w której przewidywała wypłatę powódce w 2005 r. dwóch rat w wysokości 380 000 zł oraz 100 000 zł i stwierdziła, że wypłata reszty należności nastąpi w latach 2006-2007 w ratach po 500 000 zł. W dniu 21 stycznia 2005 r. pozwana przedłożyła powódce projekt umowy przewidującej zapłatę należności w ratach ustalonych w uchwale, lecz powódka nie wyraziła zgody na jej zawarcie.

Sąd Okręgowy stwierdził, że, zgodnie z art. 31 ust. 1 u.z.z.w., osoby, które wybudowały z własnych środków urządzenia wodociągowe i urządzenia kanalizacyjne, mogą je przekazywać odpłatnie gminie lub przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu, na warunkach uzgodnionych w umowie. Pozwana nie wywiązała się z obowiązku wynikającego z art. 31 ust. 1 u.z.z.w., wobec czego powódce przysługuje, zgodnie z art. 471 k.c., roszczenie o odszkodowanie w kwocie 1 480 000 zł. Za nieuzasadnione uznał natomiast Sąd Okręgowy żądanie od wymienionej kwoty odsetek za okres od dnia 14 grudnia 1999 r. do 31 grudnia 2004 r., doszedł bowiem do wniosku, że skoro strony ustaliły wartość robót na kwotę 1 480 000 zł, to kwota ta – na dzień podpisania porozumienia – wyczerpywała wszelkie roszczenia powódki. Zachodziły zatem podstawy do przyjęcia, że powódka zrzekła się odsetek za opóźnienie. Odsetki od kwoty 1 480 000 zł mogą być naliczone ponownie od dnia 1 stycznia 2005 r., tj. od dnia następnego po podjęciu przez Radę Miasta uchwały, która – zgodnie z zawartym porozumieniem – była warunkiem domagania się przez powódkę dobrowolnego rozliczenia kosztów wykonania urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych.

Wyrok ten zaskarżyły apelacją obie strony. Pozwana domagała się jego zmiany przez oddalenie powództwa w całości, powódka natomiast przez zasądzenie ustawowych odsetek od kwoty 1 480 000 zł za czas od dnia 14 grudnia 1999 r. do dnia 31 grudnia 2004 r.

Wyrokiem z dnia 7 grudnia 2005 r. Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 1 000 000 zł oraz ustawowe odsetki: od kwoty 480 000 zł za czas od dnia 29 sierpnia 2004 r. do dnia 5 grudnia 2005 r. i od kwoty 1 000 000 zł za czas od dnia 29 sierpnia 2004 r. do dnia 5 grudnia 2005 r., natomiast w pozostałej części powództwo oraz apelacje stron oddalił.

Aprobując ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji Sąd Apelacyjny podkreślił, że między stronami nie doszło do zawarcia umowy przewidzianej w art. 31 ust. 1 u.z.z.w. Za umowę taką nie można uznać porozumienia z dnia 6 czerwca 2004 r., gdyż strony jedynie zadeklarowały w nim gotowość polubownego rozliczenia na warunkach określonych w umowie, a umowy takiej nie zawarły. Brak również podstaw do uznania porozumienia z dnia 6 czerwca 2004 r. za ugodę, w której miałoby dojść do zrzeczenia się przez powódkę roszczenia o odsetki, w porozumieniu tym bowiem nie określono ani wysokości zobowiązania, ani terminu jego spełnienia. Niewykonanie obowiązku zawarcia umowy wskazanej w art. 31 ust. 1 u.z.z.w. rodzi natomiast dla uprawnionego roszczenie o naprawienie szkody na podstawie art. 471 k.c.

W toku postępowania apelacyjnego pozwana częściowo zaspokoila roszczenie powódki, gdyż w dniu 5 grudnia 2005 r. przełała na jej konto kwotę 322 152,49 zł, a kwotę 157 847,51 zł strony umorzyły przez potrącenie. W odnośnym zakresie zatem Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok i zasądził od pozwanej na rzecz powódki pozostałą kwotę 1 000 000 zł. Pominął przy tym fakt, przytoczony przez pozwaną dopiero w piśmie procesowym z dnia 23 listopada 2004 r., że od dnia 1 lipca 2004 r. istnieje spółka z o.o. pod firmą „Z. Wodociągi i Kanalizacja”, której statutowym obowiązkiem jest wykonywanie zadań objętych ustawą z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Spółka ta bowiem została wpisana do Krajowego Rejestru

Sądowego w dniu 1 lipca 2004 r. i pozwana mogła powołać ten fakt już w odpowiedzi na pozew. Przytaczając go w piśmie z dnia 23 listopada 2004 r. nie twierdziła natomiast, że potrzeba taka powstała dopiero później (art. 381 k.p.c.).

Roszczenie odszkodowawcze powódki stało się wymagalne – stwierdził dalej Sąd Apelacyjny – gdy pozwana nie wypełniła ustawowego obowiązku zawarcia umowy przewidzianej w art. 31 ust. 1 u.z.z.w. Wyrok oddalający powództwo o zobowiązanie pozwanej do złożenia odnośnego oświadczenia woli uprawomocnił się z dniem 21 czerwca 2004 r., po czym powódka pismem z dnia 15 sierpnia 2004 r. wezwała pozwaną do zapłaty kwoty 1 480 000 zł w terminie tygodniowym. Powódce należą się zatem odsetki za opóźnienie od dnia 29 sierpnia 2004 r., w tym od kwoty 480 000 zł za czas od dnia 29 sierpnia 2004 r. do dnia 5 grudnia 2005 r., a od kwoty 1 000 000 zł od dnia 29 sierpnia 2004 r. do dnia zapłaty.

Za pozbawione racji uznał Sąd Apelacyjny zapatrywanie pozwanej, jakoby – ze względu na regulację wynikającą z art. 18 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (jedn. tekst: Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm. – dalej: „u. sam.gm.”) i art. 124 ust. 1 pkt 2 lit. „b” ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (jedn. tekst: Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 ze zm.) – świadczenie na rzecz powódki powinno być spełnione w ratach. Według art. 18 ust. 2 pkt 4 u.sam.gm., uchwalanie budżetu gminy należy wprawdzie do wyłącznej kompetencji rady gminy, jednakże, zgodnie z art. 60 ust. 2 tej ustawy, wójtowi gminy przysługuje wyłączne prawo do zaciągania zobowiązań mających pokrycie w ustalonych w uchwale budżetowej kwotach wydatków, w ramach upoważnień udzielonych przez radę gminy, zgłaszanie propozycji zmian w budżecie oraz dysponowanie rezerwami budżetu gminy. Nie budzi również wątpliwości, że w myśl art. 124 ust. 1 pkt 2 lit. „b” powołanej ustawy o finansach publicznych, uchwała budżetowa jednostki samorządu terytorialnego powinna określać wydatki majątkowe tej jednostki. Nie oznacza to jednak – stwierdził Sąd Apelacyjny – że zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek w rozumieniu art. 320 k.p.c. uzasadniający rozłożenie zasądanego świadczenia na raty. Pozwana bowiem już od chwili wydania przez Sąd Najwyższy wyroku z dnia 26 lutego 2003 r., II CK 40/02, winna liczyć się z obowiązkiem zawarcia z powódką umowy przewidzianej

w art. 31 ust. 1 u.z.z.w. Był to dostatecznie długi okres, by mogła zgromadzić potrzebne środki i zamieścić ten wydatek w uchwale budżetowej.

Wyrok Sądu Apelacyjnego zaskarżyły obie strony. Pozwana, w skardze kasacyjnej opartej na obydwu podstawach określonych w art. 398³ § 1 k.p.c., wносиła o uchylenie zaskarżonego wyroku w części dotyczącej zasądzonych ustawowych odsetek od kwoty 480 000 zł za okres od dnia 29 sierpnia 2004 r. do dnia 5 grudnia 2005 r. oraz od kwoty 1 000 000 zł za okres od dnia 29 sierpnia 2004 r. do dnia 12 grudnia 2005 r. i oddalenie powództwa ewentualnie przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania. W ramach pierwszej podstawy kasacyjnej wskazała na naruszenie art. 455, art. 471 i art. 5 k.c. w związku z art. 31 ust. 1 u.z.z.w. i art. 165 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 249, poz. 2104 ze zm. – dalej: „u.f.p.”) przez przyjęcie, że miała obowiązek odpłatnego przejęcia urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych niezwłocznie po wezwaniu jej do zapłaty. W ramach drugiej podstawy postawiła natomiast zarzut obrazy art. 316 § 1 i art. 381 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. przez pominięcie dowodu, z którego wynika, że w dacie wydania zaskarżonego wyroku przedsiębiorstwem prowadzącym na terenie Miasta Z. zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków była spółka z o.o. pod firmą Z. Wodociągi i Kanalizacja.

Powódka, w skardze kasacyjnej opartej na podstawie określonej w art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c., wносиła o uchylenie zaskarżonego wyroku w części oddalającej apelację odnośnie do ustawowych odsetek od kwoty 1 480 000 zł za okres od dnia 14 grudnia 1999 r. do dnia 28 sierpnia 2004 r. i uwzględnienie tego żądania ewentualnie przekazanie sprawy w odnośnym zakresie do ponownego rozpoznania. Wskazała na naruszenie przepisów art. 455 k.c. przez przyjęcie, że przepis ten znajduje zastosowanie, podczas gdy w sprawie ma zastosowanie art. 488 § 1 k.c. dotyczący skutków niewykonania zobowiązań z umów wzajemnych i zakładający jednoczesne spełnienie świadczeń, oraz art. 49 w związku z art. 488 § 1 i art. 487 § 2 k.c. przez przyjęcie, że art. 49 k.c. nie ma zastosowania w sprawie, a w szczególności, że pozostaje bez wpływu na ustalenie daty wymagalności odszkodowania przysługującego w związku z wybudowaniem sieci wodociągowo-kanalizacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rozważenia trzeba rozpocząć od ustosunkowania się do zarzutu naruszenia przepisów art. 316 § 1 i art. 381 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. przez pominięcie dowodu, z którego wynika, że w dacie wydania zaskarżonego wyroku przedsiębiorstwem wodociągowo-kanalizacyjnym, prowadzącym na terenie Miasta Z. działalność gospodarczą w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, była spółka z o.o. pod firmą Z. Wodociągi i Kanalizacja. Podnosząc ten zarzut pozwana zmierzała do wykazania, że naruszenie powołanych przepisów postępowania miało istotny wpływ na wynik sprawy, twierdziła bowiem, że skoro nie miała statusu przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, nie mogła przejąć od powódki wybudowanych przez nią urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych. Nie zaprzeczyła jednak, że spółka z o.o. pod firmą „Z. Wodociągi i Kanalizacja”, utworzona w wyniku przekształcenia Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Z., została wpisana do rejestru w dniu 1 lipca 2004 r. oraz że skarżąca powołała się na ten fakt dopiero w piśmie z dnia 23 listopada 2005 r., złożonym w toku postępowania przed Sądem drugiej instancji. Dodała jedynie, że potrzeba powołania się na tę okoliczność wynikła z uzasadnienia wyroku Sądu pierwszej instancji.

Zarzut powyższy nie może być uznany za zasadny. Nowymi faktami i dowodami, niewykorzystanymi przez stronę w sposób niezawiniony w postępowaniu przez sądem pierwszej instancji, są te fakty i dowody, o których strona nie wiedziała lub z których nie mogła w odpowiednim czasie skorzystać. Wydanie niekorzystnego dla strony wyroku nie stanowi przy tym samoistnej podstawy powołania się w apelacji na nowe fakty i dowody. Nie ulega wątpliwości, że skarżąca już w toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji mogła powołać się na fakt utworzenia spółki z o.o. w celu prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, już wówczas istniała bowiem zarówno możliwość, jak i potrzeba powołania się na tę okoliczność. Skoro tego nie uczyniła, Sąd Apelacyjny – pomijając wspomniany fakt i powołany dla jego wykazania dowód z dokumentu – nie naruszył przepisu art. 381 k.p.c. Oceny tej w niczym nie zmienia podnoszona przez skarżącą okoliczność, że art. 381 k.p.c. nie ogranicza w działaniu samego

sądu. Istotnie, jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20 lutego 2004 r., I CK 213/03 (IC 2004, nr 10, s. 41), nie stanowi naruszenia art. 381 k.p.c. przeprowadzenie przez sąd drugiej instancji z urzędu (art. 232 k.p.c.) dowodu powołanego przez stronę dopiero w postępowaniu apelacyjnym, mimo że strona nie wykazała, iż nie mogła powołać go w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji albo że potrzeba powołania się na ten dowód wynikała później (zob. też wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2006 r., III CK 341/05, OSNC 2006, nr 10, poz. 174). Nie oznacza to jednak, że Sąd Apelacyjny – pomijając spóźniony fakt i powołany dla jego wykazania dowód – naruszył art. 381 k.p.c. Skoro zaś do naruszenia art. 381 k.p.c. nie doszło, nie może być również mowy o obrazie art. 316 § 1 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. Miarodajny dla oceny trafności zarzutu naruszenia prawa materialnego jest w tej sytuacji stan faktyczny sprawy stanowiący podstawę wydania zaskarżonego wyroku. Skarżąca zresztą, mimo powołania się na naruszenie wskazanych przepisów postępowania, które – jak twierdziła – miało wpływ na wynik sprawy, przyznała, że ze względu na wiążące ją z powódką porozumienie z dnia 6 czerwca 2004 r. uznała roszczenie co do zasady, a po wydaniu zaskarżonego wyroku zapłaciła zasądzoną nim kwotę, którą „rozliczy samodzielnie ze spółką z o.o. ZWiK”.

Pozostałe zarzuty podniesione w obu skargach kasacyjnych dotyczą kwestii wymagalności dochodzonego roszczenia i związanej z nią początkowej daty płatności odsetek za opóźnienie. Zdaniem powódki, kwestionującej orzeczenie o oddaleniu powództwa o odsetki od kwoty 1 480 000 zł za okres od dnia 14 grudnia 1999 r. do dnia 28 sierpnia 2004 r., roszczenie o zwrot kwoty wydatkowanej przez nią na budowę urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych stało się wymagalne z chwilą ich przekazania pozwanej, co nastąpiło w dniu 13 grudnia 1999 r. Z tą chwilą powstało bowiem zobowiązanie pozwanej do zawarcia umowy potwierdzającej tę czynność i do uiszczenia z tego tytułu stosownej opłaty. Powstałe zobowiązanie miało przy tym charakter zobowiązania wzajemnego, a świadczenia będące przedmiotem takich zobowiązań powinny być spełnione jednocześnie (art. 488 § 1 k.c.). Skoro zaś termin spełnienia świadczenia przez pozwaną wynikał z właściwości zobowiązania, powódka poniosła szkodę już w momencie przekazania wybudowanych urządzeń, co również przemawia za

przyjęciem wymagalności roszczenia w dniu 13 grudnia 1999 r. W uzasadnieniu skargi kasacyjnej skarżąca wywodziła, że dla powstania dochodzonego roszczenia odszkodowawczego wystarczające było skierowanie do pozwanej wezwania do zapłaty przed wejściem w życie ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, a ponieważ potwierdzeniem odbioru takiego wezwania było pismo pozwanej z dnia 13 stycznia 2000 r., odsetki za opóźnienie powinny być naliczone choćby od dnia 14 stycznia 2000 r. Gdyby zaś uznać, że dla wymagalności roszczenia o odszkodowanie konieczne było uprzednie wezwanie do zawarcia umowy, to nawet przy przyjęciu takiego założenia dochodzone roszczenie stało się wymagalne najpóźniej z dniem 21 czerwca 2003 r., kiedy to upłynął tygodniowy termin określony pozwanej w wezwaniu z dnia 12 czerwca 2003 r.

Odnosząc się do powyższych wywodów, popartych obszerną argumentacją zawartą w uzasadnieniu skargi kasacyjnej, trzeba przede wszystkim zauważyć, że skarżąca abstrahuje w nich zarówno od charakteru roszczenia z jakim wystąpiła przeciwko pozwanej, jak i od stanu faktycznego sprawy stanowiącego podstawę wydania zaskarżonego wyroku. W pozwie z dnia 10 września 2004 r. domagała się od pozwanej odszkodowania w kwocie 1 480 000 zł, twierdząc, że swoje roszczenie wywodzi z art. 31 ust. 1 u.z.z.w. i jego wykładni dokonanej przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 lutego 2003 r., II CK 40/02 (niepubl.), zgodnie z którą w razie niewykonania przez gminę lub przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne obowiązku zawarcia umowy odpłatnego przejęcia urządzeń, o ile odpowiadają one warunkom technicznym określonym w odrębnych przepisach, uprawnionemu do żądania zawarcia umowy przysługuje roszczenie odszkodowawcze na podstawie art. 471 k.c. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23 lutego 1999 r., I CKN 252/98, wskazanie przez powoda przepisów prawa materialnego, mających stanowić podstawę prawną orzeczenia, jakkolwiek niewymagane, nie pozostaje bez znaczenia dla przebiegu i wyniku sprawy, albowiem pośrednio określa także okoliczności faktyczne uzasadniające żądanie pozwu (zob. OSNC 1999, nr 9, poz. 152). Skoro zatem skarżąca, w pozwie sporządzonym przez profesjonalnego pełnomocnika, wystąpiła z roszczeniem odszkodowawczym z tytułu niewykonania przez pozwaną obowiązku zawarcia

umowy wynikającego z art. 31 ust. 1 u.z.z.w. i żądanie oparte zarówno na tych twierdzeniach, jak i na wskazanej podstawie zostało uwzględnione, skarżąca nie może w skardze kasacyjnej skutecznie łączyć daty początkowej płatności odsetek za opóźnienie z wymagalnością innych roszczeń, których w niniejszej sprawie nie dochodziła. Wymagalność roszczenia odszkodowawczego dochodzonego na zasadach ogólnych (art. 471 k.c.) ustala się natomiast przy zastosowaniu reguł określonych w art. 455 k.c. (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 1999 r., III CKN 474/98, niepubl.). Podniesiony przez skarżącą zarzut naruszenia art. 455 k.c. przez jego zastosowanie w niniejszej sprawie jest zatem nieuzasadniony. Dalsze wywody skarżącej zmierzające do wykazania, że pozwana została wezwana do zapłaty odszkodowania już w dniu 12 czerwca 2003 r., abstrahując z kolei od stanu faktycznego sprawy, z którego wynika, że dopiero w dniu 21 czerwca 2004 r. uprawomocnił się wyrok Sądu Okręgowego z dnia 13 maja 2004 r. oddalający powództwo o zobowiązanie pozwanej do złożenia oświadczenia woli o zawarciu umowy przenoszącej na nią własność przedmiotowych urządzeń za zapłatą kwoty 1 580 947,80 zł. Trafnie w tej sytuacji Sąd Apelacyjny uznał, że wymagalność dochodzonego roszczenia odszkodowawczego należy łączyć dopiero z wezwaniem pozwanej do zapłaty kwoty 1 480 000 zł pismem z dnia 15 sierpnia 2004 r.

Pozwana z kolei, kwestionując orzeczenie o odsetkach od kwoty 480 000 zł za okres od dnia 29 sierpnia 2004 r. do dnia 5 grudnia 2005 r. oraz od kwoty 1 000 000 zł za okres od dnia 29 sierpnia 2004 r. do dnia 12 grudnia 2005 r., wywodziła, że wierzyciel nie może skutecznie wezwać dłużnika do niezwłocznego spełnienia świadczenia, jeżeli wezwanie byłoby sprzeczne z jego społeczno-gospodarczym przeznaczeniem lub zasadami współżycia społecznego, wezwanie takie bowiem nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony. Ze względu na wynikający z art. 354 § 2 k.c. obowiązek współdziałania powódka powinna brać pod uwagę czas potrzebny do przygotowania świadczenia, zwłaszcza że z treści zobowiązania może wynikać, iż dłużnik jest obowiązany spełnić świadczenie dopiero wtedy, gdy będzie miał ku temu odpowiednie środki. Takim zaś zobowiązaniem było, zdaniem skarżącej, porozumienie z dnia 6 czerwca 2004 r., a następnie uchwała budżetowa na rok 2005 i proponowana powódce umowa.

Odmienne stanowisko Sądu Apelacyjnego w tej kwestii narusza, zdaniem skarżącej, ustawowe uprawnienia organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego do zmiany budżetu, zwłaszcza że Sąd ten nie zbadał czy zasądzenie dochodzonej kwoty nie spowoduje przekroczenia wydatków ustalonych w uchwale budżetowej (art. 165 u.f.p.).

Skarżąca ma rację wywodząc, że użytego w art. 455 k.c. terminu „niezwłocznie” nie należy utożsamiać z terminem natychmiastowym, termin „niezwłocznie” oznacza bowiem termin realny, mający na względzie okoliczności miejsca i czasu, a także regulacje zawarte w art. 354 i art. 355 k.c. Nie oznacza to jednak, że Sąd Apelacyjny – określając termin wymagalności roszczenia odszkodowawczego na dzień 29 sierpnia 2004 r. – naruszył powyższą wykładnię. Wskazywane przez skarżącą przepisy art. 124 ust. 1 pkt 2 lit. „b” ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych – czy obecnie art. 165 u.f.p. – obowiązują ją jako jednostkę samorządu terytorialnego, dotyczą wewnętrznej sfery jej funkcjonowania i nie świadczą bynajmniej o sprzeczności żądania przez powódkę odsetek za opóźnienie od dnia 29 sierpnia 2004 r. ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa do odsetek czy z zasadami współżycia społecznego.

Z przytoczonych wyżej powodów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. oddalił obie skargi kasacyjne, postanawiając o kosztach postępowania kasacyjnego po myśli art. 100 w związku z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c.